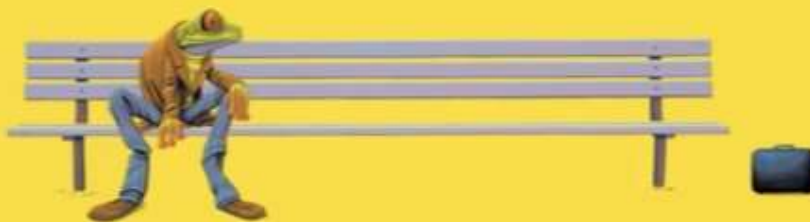

Persmap

Maak er maar wat moois van

Verhalen over leven,
liefhebben en loslaten

Annelies Brinkhuis

Inhoudsopgave

Specificaties en flaptekst	pag. 3
Over de auteur	pag. 4
Preview: Voorwoord en 2 verhalen uit het boek	pag. 5
Interview auteur	pag. 9
Contactgegevens	pag. 14

Afbeelding voorkant boek:

Schilderij 'Parkbank'

Jasper Oostland

80 x140 cm

acryl op doek

www.jasperoostland.com

Specificaties

Formaat:	14,8 x 21
Omvang:	232 pagina's
Uitvoering:	paperback
Prijs:	17,95
Verschijnt:	november 2021
NUR:	749
ISBN:	978-90-831-3342-3

Flaptekst

'Dus dit is écht je werk?' vraagt de dochter, haar gezicht een mengeling van ongeloof en afkeer. We hebben de afgelopen twee uur samen een tocht gemaakt door het leven van haar overleden vader. Het was een pittige klim met hier en daar een glibberige afdaling en soms een helling die te steil was om te nemen. Er is gevloekt en gezweet, gegrinnikt en gezucht. Aan mij de opdracht om dit samen te smeden tot een verhaal dat hem bij zijn uitvaart recht doet als vader en mens die hij was. 'Ik wens je veel succes,' zegt de dochter met een spottend lachje als ze me uitzwaait, 'en maak er maar wat moois van!'

Maak er maar wat moois van is het tweede boek van Annelies Brinkhuis. Opnieuw een bundel korte verhalen ontleend aan de praktijk, die je meenemen in de wereld van afscheid en rouw. Maar meer nog dan over de dood gaan de verhalen over het leven: het leven van de mens die gemist wordt en het leven van de mensen die achterblijven.

Lezers over haar eerste boek *Ik zou het niet kunnen* (2019):

'Kostbare miniatuurtjes geschreven met groot respect voor de mensen over wie het gaat en gevat in eenvoudige soms zoekende woorden die getuigen van een liefdevolle betrokkenheid.'

'Het boek is in elke vezel 'echt'. Geen zoetsappigheid, geen kitsch of effectbejag - wat bij dit onderwerp in andermans handen toch al gauw op de loer ligt.'

'Dit boek is met zoveel gevoel voor de medemens geschreven, daar word je warm van en put je troost uit. Een boek dat je leest met een lach en een traan.'

Annelies Brinkhuis (1971) studeerde Gezondheidswetenschappen en heeft als verpleegkundige gewerkt in de psychiatrie en de ouderenzorg. Sinds 2015 werkt ze als ritueelbegeleider en spreker bij afscheid. Naast haar werk volgt ze momenteel de master Geestelijke Verzorging.

Over de auteur

Woorden

*Ik doop mijn pen in liefde
op zoek naar een begin
de letters vormen woorden
de woorden geven zin
aan zinnen van betekenis
die ruimte geven aan gemis
vol van herinnering
zo mogen zij vertalen
de kostbare verhalen
verborgen binnenin*

(Annelies Brinkhuis)

Annelies Brinkhuis (1971) studeerde gezondheidswetenschappen, volgde de opleiding tot psychiatisch verpleegkundige en werkte o.a. in de psychiatrie en de ouderenzorg. Sinds 2015 werkt ze als ritueelbegeleider bij afscheid waarbij ze samen met de naasten vorm en inhoud geeft aan de afscheidsceremonie. Momenteel volgt ze naast haar werk de master Geestelijke Verzorging aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Liefde voor mensen en oprechte belangstelling voor hun levensverhaal vormen de leidraad voor haar werk en leven. Met aandacht luisteren, naast mensen staan en ze ondersteunen waar dat nodig is. Daar voegt ze creativiteit in woord en beeld aan toe. Met woorden die raken, met beelden die verbinden. Elk leven mag zijn eigen verhaal vertellen.

Annelies is getrouwd met Han en moeder van twee zoons (1998, 1999) en een dochter (2002).

Meer informatie: www.anneliesbrinkhuis.nl

Preview, voorwoord en twee verhalen uit het boek

VOORWOORD

Nóg meer verhalen over leven, liefhebben en loslaten? Was met de verhalen uit het eerste boek niet zo'n beetje alles verteld, waren niet alle emoties aangeraakt, alle soorten families en situaties beschreven? Dat bleek niet zo te zijn, want hier ligt de tweede bundel met nieuwe verhalen én zes gedichten.

Het is een veel gebruikte leus van uitvaartondernemers: 'Voor een persoonlijk en uniek afscheid'. Leuk bedacht, maar natuurlijk ook een koud kunstje, want probeer maar eens twee uitvaarten wél hetzelfde te maken. Zoveel mensen, zoveel levens, zoveel manieren om afscheid te nemen. En dus ook zoveel verhalen om te schrijven.

De ene keer parkeer ik mijn auto op de oprijlaan tussen een landrover en een mini, de andere keer tussen een vuilcontainer en oude pallets. De ene keer meld ik mij bij de intercom aan de poort van een villa die in het Gooi niet zou misstaan, de andere keer zoek ik staand tussen half opengereten vuilniszakken naar een naam op een van de afgebladerde bordjes in het portiek van een grauwe flat. De ene keer drink ik thee uit sierlijke kopjes, geserveerd met een koekje van de banketbakker uit het dorp, de andere keer raak ik het gebarsten glas met daarop meer vingerafdrukken dan me lief zijn nauwelijks aan. Maar eenmaal in gesprek zie ik steeds dezelfde mensen. Mensen die verdriet hebben, mensen die missen, mensen die worstelen, mensen die rouwen. Alle tranen zijn nat en zout.

Het afgelopen jaar kwamen daar ineens nog andere verhalen bij. Verhalen over een virus dat ongenadig hard toesloeg in de wereld en ook de uitvaartwereld op zijn kop zette. Verhalen over afstand moeten houden waar nabijheid juist zo nodig was. Ook zij vonden hun weg naar dit boek, omdat ze onlosmakelijk verbonden zijn geraakt met ons leven en met mijn werk.

Het is een boek vol verhalen die allemaal op hun eigen manier waar zijn. Waar ik echter schrijf over anderen dan mijzelf, heb ik de context en details aangepast. Niemand zal zichzelf persoonlijk in dit boek kunnen terugvinden en tegelijkertijd zou iedereen zich in de verhalen kunnen herkennen.

En dan is er nog dat ene persoonlijke en unieke verhaal dat zich als een rode draad door dit boek heeft geweven, omdat ik niet anders kan dan erover schrijven. Het was immers het overlijden van mijn moeder in 2015 dat mij confronteerde met de betekenis van de drie woorden in de titel: leven, liefhebben en loslaten. Haar overlijden heeft sporen in mijn leven achtergelaten. Een van die sporen leidde mij naar het werken in de uitvaartwereld. Zo werd ik ritueelbegeleider en spreker bij afscheid. En schrijver.

Dochter

Stil zit ze tegenover mij aan tafel, haar vader naast haar. Vorige week is ze zestien jaar geworden en vandaag bespreken we het afscheid van haar moeder. Ik ben in gesprek met haar vader, zij luistert. Af en toe proberen we haar bij het gesprek te betrekken, maar dan schudt ze zachtjes haar hoofd.

'Toe maar,' zegt haar vader bemoedigend, 'jij mag ook vertellen over mama.' Ze trekt haar handen nog verder terug in de mouwen van haar grote groene coltrui. Ook haar opgetrokken benen passen er in. 'Toe maar,' zegt haar vader nog eens. Stilte.

'Laat maar,' zeg ik. 'Het mag, maar het moet niet.' Ze ontspant, een beetje, steekt haar kin weer boven haar col uit, voorzichtig, klaar om er elk moment weer in weg te duiken. Haar vader en ik praten verder, zij kijkt naar het tafelblad tussen ons in. Af en toe zie ik haar blik door de kamer dwalen, naar de serre waar de kist met haar moeder staat.

'Wil je liever naar mama toe?' opper ik. Ze kijkt vragend naar haar vader. Die aarzelt, maar knikt dan. Opgelucht staat ze op. 'Misschien vind je het fijner om iets te schrijven?' Ze kijkt wat angstig bij deze suggestie. 'Als je dat wilt, mag je het zelf voorlezen, of samen met papa.' Nog steeds die blik. 'En zo niet, dan zal ik proberen het namens jou zo goed mogelijk te doen,' zeg ik. Ja, dat geeft lucht. Snel verdwijnt ze naar de serre. Haar vader kijkt haar na. We praten verder over zijn vrouw, hun dochter, haar toekomst, zijn zorgen.

Een paar uur later rijd ik naar huis waar een dochter van zestien op mij wacht. Ik denk aan onze middagjes samen shoppen, kleren passen en dan heerlijk commentaar leveren op elkaars outfit, zij vooral op de mijne. 'Nee mam, deze kan écht niet, je lijkt wel tachtig in die jurk!' Ik denk aan onze blikken van verstandhouding als het weer die tijd van de maand is. Aan de avonden dat we samen op de bank kijken naar *Huizenjacht* of *Say yes to the dress* en ons verbazen over mensen en hun keuzes. Ik denk aan de keren dat we haar kamer verbouwen, als het ineens weer hoog tijd blijkt te zijn voor een andere indeling. Aan de mij maar al te vertrouwde klank in haar stem als vanachter de iPad klinkt: 'Mam' - stilte - 'ik heb nu toch echt zó iets leuks gezien...'. Aan de keren dat ze beschaamd excuses komt maken voor haar pubergedrag wat ik maar al te graag wegknuffel. Aan de avonden dat ze vraagt of ik nog even bij haar bed kom zitten.

Ik denk aan het briefje dat nu naast me in de auto ligt, geschreven in een keurig meisjeshandschrift. Vlak voor ik wegging kreeg ik het in mijn handen gedrukt. Lijntjespapier, netjes uit een schoolschrift gescheurd. Ik denk aan die laatste zin die er in grote haast nog snel achteraan leek gekrabbeld: 'Lieve mama, ik hou zo ontzettend veel van jou en ik wil je nog helemaal niet missen!!!!!!'

Ik denk aan moeders en vaders en meisjes van zestien. En aan een veel te grote groene coltrui.

Bloemen

‘Drie- tot vierhonderd man zeker wel,’ zegt de dochter. Ze telt op haar vingers, hardop. Elke vinger staat voor meerdere personen, dat tikt aan. ‘Onze gezinnen,’ ze kijkt de kring rond, ‘dat zijn er negen. De familie natuurlijk, dan heb je er al achtentwintig, neven en nichten meegerekend. De vrouwenvereniging, zeker achttien, de kringloopwinkel, een man of dertig, de voetbal, dat zijn er minimaal twintig, het verzorgings-huis, als de bewoners meekomen een stuk of twintig, maar dat laatste zal wel niet. En de supermarkt natuurlijk, dat zal zo’n beetje het halve dorp zijn, dus dan zitten we op...?’ Ze kijkt vragend naar haar broer, maar die kijkt op zijn mobiel. ‘Oh, en haar werkhuisjes natuurlijk. En hun oude buurtje... En dan onze vrienden nog, mijn schoonouders... Nou ja,’ verzucht ze, ‘veel te veel mensen dus.’

De plechtigheden zijn vanwege corona beperkt tot maximaal dertig personen en dat stelt ook deze familie voor pijnlijke keuzes. De grootste aula uit de omgeving was anders nog niet groot genoeg geweest om alle belangstellenden te bergen, maar nu zullen alleen de eerste twee rijen bezet zijn. ‘Het klopt gewoon niet dat mama in kleine kring begraven wordt,’ zegt de dochter, ‘zo was ze helemaal niet.’

Het wordt me duidelijk: iedereen kende Trees en Trees kende iedereen. Niemand was zo geliefd als hun moeder, dat durft de dochter rustig te stellen. Ik kan het overal navragen als ik wil, alleen kan dat nu niet, want er mag niemand komen. Ze zucht. Meer dan vijftwintig jaar heeft haar moeder achter de kassa gezeten van de buurtsuper. Die was diverse keren van naam en kleur verschoten, maar Trees was tot haar pensioen gebleven. Ze kende niet alleen al haar klanten bij naam, maar wist ook van ziekte en zeer, van geboortes en sterfgevallen, van ruzies en scheidingen. Ze draaide jarenlang trouw kantinedienst bij de plaatselijke voetbalvereniging, zelfs toen haar zoon de club allang ontgroeid was. Ze poetste in de vroege uurtjes nog steeds een aantal werkhuisjes en schonk elke zondag koffie in het verzorgingshuis waar haar ouders tot hun dood gewoond hadden. Ze sprong in het weekend soms bij in de kringloopwinkel en had daarnaast zelfs nog tijd om een bakkie te doen als je even je verhaal kwijt moest. Het is dat de dorpsparochie jaren geleden haar deuren heeft gesloten, anders had een heiligverklaring zeker in de lucht gehangen. En van deze vrouw zou nu in kleine kring afscheid genomen moeten worden? Nee, het is niet eerlijk! De dochter wrijft nog maar eens in haar ogen. Haar broer haalt zijn schouders op en bromt ‘We zullen het ermee moeten doen’ wat haar nog bozer maakt. Maar uiteindelijk is dit inderdaad waar we het mee moeten doen. Het zal een mooi afscheid worden, maar klein, veel te klein.

Op de dag van de uitvaart rijd ik richting het uitvaartcentrum. Het is een mooie route binnendoor, de zon schijnt en een zacht briesje waait door de openstaande autoramen en strijkt langs mijn gezicht. In gedachten verzonken nader ik het dorp. Mijn aandacht wordt getrokken door beweging in de verte. Ik zie mensen, heel veel mensen. Op een kluitje bij elkaar? Ik frons. Het beeld wordt scherper tot ik allemaal afzonderlijke mensen zie staan, op een keurige anderhalve meter. Stapvoets rijd ik het dorp binnen en kijk naar de lange rijen mensen die beide zijden van de hoofdweg flankeren. Voor elk huis staan er wel een paar.

Niemand kijkt naar mij, hun blik is achter mij gericht, hun gezichten staan strak. In mijn spiegels zie ik een witte rouwauto het dorp in rijden. Ik hoor een zacht applaus in de verte dat aanzwelt tot het als een donderende waterval door de straat stroomt. Ik draai de bocht om en laat de hoofdweg achter mij. Het geluid dooft langzaam uit, net als het kippenvel dat zich tot in mijn nek had genesteld. Wanneer de dochter en zoon met hun gezinnen bij het uitvaartcentrum aankomen, zijn alle wangen nat en alle ogen rood.

‘Als ma dit toch eens had kunnen zien,’ zegt de dochter trots.

‘Nou,’ grijnst de zoon, ‘dat scheelt straks in elk geval een mooi beetje handen schudden.’ Maar zijn stem klinkt schor.

In de aula worden ze overvallen door de enorme hoeveelheid bloemen. Grote boeketten met rozen vullen tijdens het afscheid de lege plekken.

Een paar dagen later ben ik op weg ben naar een nieuwe melding. In een opwelling rijd ik even om, door haar dorp, langs haar huis. Het is stil op straat, de hoofdweg is leeg. Nog voor ik het huisnummer kan ontcijferen, zie ik het al. De voortuin is één grote bloemenzee. Ik zie grote boeketten, ik zie rozen in alle kleuren. Het zijn er zeker vierhonderd.

Interview Auteur

Wat is de reden dat je over je werk bent gaan schrijven?

Mijn werk heeft natuurlijk alles te maken met de dood en toch werk ik vooral met het leven. Want juist wanneer de dood zich aandient, gaat het meer dan ooit over de waarde van het leven. Dan is in één klap duidelijk waar het in het leven om gaat. Als een geliefde sterft, voel je tot in je diepste kern hoeveel je van iemand houdt. Aan het sterfbed van je moeder is niets meer belangrijk dan alleen zij en jij samen.

De dood is de grootste relativiserende factor in het leven. "Dit is zo erg, nu ga ik me nooit meer ergens druk om maken," sprak een jonge vrouw aan het graf van haar man. Natuurlijk liep ze zich een paar maanden later toch weer te ergeren aan een langzame automobilist voor haar of een te laat geleverd pakket, maar toch was er iets veranderd. Niets wijst je namelijk zó op de betrekkelijkheid van het leven als de dood. Als je bewust stilstaat bij het feit dat het leven eindig is, ga je andere prioriteiten stellen, ben je bezig met de dingen die voor jou er echt toe doen en vooral met de mensen die belangrijk zijn in jouw leven.

We denken bij de dood aan verdriet, pijn en gemis en hebben er het liefst zo min mogelijk mee te maken. Mensen die zelf in rouw zijn herkennen deze reactie vaak maar al te goed. Ik sprak een vrouw wiens man net was overleden. "Vorige week staken mensen nog de hand als ze hier voorbij liepen," vertelde ze verdrietig, "nu kijken ze allemaal de andere kant op. Het is net alsof ik ook dood ben." Het ongemak en de verlegenheid die we voelen tegenover mensen die in rouw zijn is begrijpelijk, maar ook pijnlijk. Over de dood lezen zonder dat het jou zelf gelijk aangaat, kan een veilige manier zijn om er meer vertrouwd mee te raken. Bovendien: niemand ontkomt eraan dus het is helemaal niet gek om zo af en toe even achter de schermen te kijken.

Ik schrijf verhalen over 'gewone' mensen. De emoties, gevoelens, ervaringen of inzichten rondom een afscheid en een overlijden zijn vaak zo groot dat ze niet in woorden te vatten zijn zonder te verzanden in clichés of - vergeef me het woord - dooddoeners. Een verhaal kan dan helpen, het geeft houvast, een kader. Soms is een verhaal genoeg.

Hoe ben je tot dit werk gekomen?

De dood heeft me altijd gefascineerd. Eerst hield hij zich nog aan de ongeschreven regel die ik hem had opgelegd: alleen hele oude mensen mogen doodgaan. Het overlijden van mijn opa's en oma's was een groot verdriet, maar het paste wel binnen mijn idee van hoe het in het leven hoort te gaan.

Al snel werd duidelijk dat de dood zich aan mijn regels niets gelegen liet liggen. Hij bleek zelfs geen enkel greintje fatsoen in zijn schimmige lijf te hebben en volstrekt willekeurig en gevoelloos door het leven te razen. Mijn derde zwangerschap eindigde in een miskraam en

het leven liet mij zien dat het niet vanzelfsprekend was. Mijn beste vriendin verloor haar man, de vader van hun drie kinderen. Ik zie hun jongste van 5 nog lopen achter de kist, de foto van zijn vader stevig in zijn handjes geklemd. Onze zoon verloor zijn vriendinnetje door een noodlottig ongeval. Zij 15, hij 16 jaar jong, stapelverliefd en samen nog een heel leven voor de boeg. Mijn zwager overleed aan kanker, 55 jaar oud. Twee jaar later overleed zijn vrouw, mijn schoonzus, ook aan kanker. Mijn neef en nicht waren voor hun 30ste levensjaar beide ouders kwijt. En mijn moeder overleed, met haar 71 jaar voor mij nog veel te jong.

Toen ik na de uitvaart van mijn moeder enigszins verdwaasd terugkeerde in een wereld waar alles gewoon was doorgedaan, besloot ik dat hier mijn toekomst lag: mensen begeleiden in de gekke, bizarre, emotionele laatste dagen waarin ze afscheid moeten nemen van hun dierbare. En zo werd bij het afscheid van mijn moeder mijn liefde voor het werk als ritueelbegeleider geboren.

Omdat ik merk hoe belangrijk het is voor nabestaanden om hun verhaal te kunnen doen, ben ik me gaan oriënteren op een opleiding die daarvoor nog meer handvatten biedt. Dat is de master Geestelijke Verzorging geworden. Als geestelijk verzorger houd je je immers bezig met vragen rondom zingeving, met levensvragen rondom lijden, sterven en dood, rondom leven en liefde. Met als misschien wel belangrijkste taak het luisteren naar deze verhalen om mensen zo tot steun te kunnen zijn. Het delen van zorgen en verdriet kan helpend en helend zijn om (onverwachte) gebeurtenissen een plek te kunnen geven in jouw eigen levensverhaal, zodat ook deze pijn bij het leven gaat horen, zodat je weer verder kunt. Dat sluit heel mooi aan bij mijn werk als ritueelbegeleider.

Wat is voor jou de essentie van een goed afscheid?

Een goede uitvaart is een afscheid dat recht doet aan de overledene en aan de mensen die achterblijven. Soms is dat makkelijker, als er vooral goede herinneringen zijn, als met een positief gevoel wordt teruggekeken op het leven. Dan is er het verdriet om het missen van iemand, dat niet verstoord door andere emoties die bij dat verdriet aanhaken.

Dat laatste zie ik wel vaak als er nog onafgemaakte zaken liggen, dingen niet zijn uitgesproken. Of als er veel negatieve herinneringen zijn. Zo had ik een uitvaart van een vader die bij geen van zijn kinderen positieve herinneringen had nagelaten, maar waarbij zijn vrouw wilde dat ik er toch een positief verhaal van maakte, want 'wat zouden de mensen anders wel niet denken!' Dan is het laveren tussen verschillende emoties en zoeken naar woorden die recht doen aan ieders beeld.

Een afscheid is goed als iedereen zich gehoord en gezien weet, ook de overledene, hoe gek dat ook mag klinken. Vaak gaat dat automatisch, van de doden immers niets dan goeds. Maar soms voel ik mij de pleitbezorger van de overledene die niets meer ter verdediging kan aandragen.

In elk afscheid ligt voor mij dan ook de kans besloten om heel te maken wat bij leven kapot is gegaan. Dat lukt lang niet altijd, maar soms kan het afscheid iets betekenen in het herstel van de relatie, kunnen er ook na de dood nog draadjes worden afgehecht.

Zijn de verhalen waargebeurd?

Alle verhalen in dit boek zijn op hun eigen manier waar. Ik probeer alle verhalen met respect en zonder oordeel te schrijven, met de bedoeling een eerbetoon te brengen aan de mensen die op mijn pad zijn gekomen. Omwille van de privacy heb ik er wel voor gekozen om de verhalen die niet over mijzelf gaan zo te schrijven dat ze niet tot bestaande personen herleidbaar zijn.

Niets is boeiender, uitdagender, complexer, maar ook mooier dan een mens. En we verschillen niet zoveel van elkaar als we wel eens denken. Dat is wat ik graag wil laten zien.

Op welke manier heeft het werk jou gevormd?

Het zal niemand verrassen dat werken met de dood je bewuster maakt van de waarde van het leven. Het zijn de grote bekende wijsheden die je op alle tegeltjes en steigerhouten schilderijtjes tegenkomt: Carpe Diem, Pluk de dag, vergeet niet te zeggen dat je van elkaar houdt, stel niet uit tot morgen wat je vandaag wilt doen, neem altijd afscheid met een zoen. Door mijn verhalen probeer ik ze kleiner te maken, de dagelijkse praktijk te laten zien, gedetailleerd en herkenbaar. Als een zoon in een brief aan zijn overleden vader schrijft: 'Lieve papa, we waren het vaak met elkaar oneens, maar wat had ik je nog graag verteld hoeveel ik van je hou', dan raakt dat direct in je hart. Daar kan geen tegeltjeswijsheid tegenop.

Wat was je meest indrukwekkende / bijzondere uitvaart?

Mensen vragen wel eens: wat is de gekste of meest bijzondere uitvaart die je hebt gedaan? Dan moet ik het antwoord schuldig blijven. Ik heb geen smeuge verjaardagsverhalen paraat. Wel heel veel mooie en ontroerende verhalen en natuurlijk zit daar wel eens wat grappigs bij.

Vaak raakt een uitvaart juist in het kleine: de dochter die na afloop nog snel een kus op de kist drukt, terwijl ik weet dat de relatie met vader meer dan complex was. De echtgenoot die met trillende handen een kaarsje voor zijn overleden vrouw wil aansteken en net zolang blijft proberen tot het lukt, al zit de hele aula vol spanning toe te kijken. De kleinzoon die nog snel één van zijn knuffels in de kist legt, want 'dan is opa niet zo alleen'. Dat zijn de dingen die raken.

Raak je zelf bij een uitvaart wel eens geëmotioneerd?

Hoewel ik me altijd goed voorbereid, is nooit helemaal te voorspellen wat een dienst met mij zal doen. Het helpt om vooraf de liedjes te luisteren en de teksten van nabestaanden te

lezen en uiteraard mijn eigen tekst goed te beheersen, maar de emotie van het moment zelf kan zo sterk zijn dat het me toch overvalt.

Toch doe ik tijdens de uitvaart vooral mijn werk, vanuit een professionele betrokkenheid die vrijwel altijd voldoende afstand biedt tot het verdriet. Tijdens de voorgesprekken in de kleine kring van nabestaanden laat ik me makkelijker raken, dan laat ik de emoties meer toe.

Geloof jij zelf dat er wat is na de dood?

Vanuit mijn protestantse achtergrond zou je misschien verwachten dat ik gelijk volmondig 'ja' zal zeggen, maar dat is niet zo. Een uitvaartleider die hoorde dat ik lid was van de kerk reageerde met: "Dat lijkt me nou zo fijn, dat je zeker weet dat er wat is na de dood!" Maar dat is nu juist het punt: niemand weet het zeker, ook ik niet. Het geloof biedt daarvoor wat mij betreft geen garantie. Dat maakt dat ik opensta voor alle andere meningen en gedachten die mensen hebben over de dood en wat daarna komt. Omdat ik weet wat het is om te zoeken in de diepere lagen van jezelf, omdat ook ik het niet weet.

Gelovig of niet, liefde speelt voor mij altijd een hoofdrol. Liefde is de kracht van waaruit we worden geboren, van waaruit we mogen leven en waar we na onze dood naar terugkeren. En dan maakt hij mij niet uit welke naam je daaraan geeft.

Gaat er wel eens wat mis bij een uitvaart?

Natuurlijk gaan er ook bij mij wel eens dingen 'fout' of anders dan ik had gewild. Als ik acht A4tjes met tekst moet voorlezen, dan verspreek ik me wel eens. Soms zit ik zo in een verhaal dat ik mijn blaadje vergeet en even moet zoeken waar ik ook alweer was gebleven. Dan blijft het even wat langer stil. Ik ben een perfectionist dus zeker in het begin analyseerde ik mijn diensten achteraf altijd kritisch waarbij de focus lag op wat er niet goed was gegaan. Nu kan ik dat meer relativeren. Nog steeds kijk ik naar wat er niet goed ging, maar nu als leerpunt voor een volgende keer. Ook nabestaanden leggen de lat voor zichzelf vaak zo hoog. Terwijl dat níet is waar het bij het afscheid om zou moeten gaan. In liefde gedenken kan nog steeds, ook als er iets anders is gegaan dan gepland.

Heeft het werk impact op jouw eigen (gezins)leven?

Voor mijn kinderen is het inmiddels de normaalste zaak van de wereld dat ik dit werk doe. Voor vrienden of vriendinnen is het soms even wennen, maar als ik er normaal over praat, is het eigenlijk nooit een issue. Als ik terugkom vraagt mijn dochter vaak of het een mooie uitvaart was, als ik weg ga wensen ze me veel succes. Ik werk in de huiskamer aan mijn bureau en soms vertel ik wel eens iets over de uitvaart waarmee ik bezig ben of luisteren ze mee met de uitgekozen muziek, wat ook weer stof tot gesprek oplevert. Zo raken ze vertrouwd met de dood. Het onderwerp 'uitvaart' wordt bij ons ook rustig boven de boerenkool besproken. Dan vertel ik dat ik een mooi gedicht heb gehoord dat ook wel bij mijn eigen uitvaart zou passen of hebben we het over welke muziek er op onze uitvaarten

gedraaid mag worden. Daarbij is het ook gewoon mijn werk en betaal ik daarmee hun collegegeld of een weekendje Parijs. We maken het niet zwaarder dan het is. Het lastigste is misschien nog wel, heel praktisch, dat dit werk zich niet laat plannen, dus veel van mijn afspraken zijn onder voorbehoud. Dat is niet altijd leuk, maar inherent aan het vak.

Ben je door dit werk anders naar de dood gaan kijken?

Ik zie de dood als een soort parallelle werkelijkheid die we kunnen negeren zolang hij zich buiten ons blikveld bevindt. Maar er is slechts één seconde nodig om de stap van de ene naar de ander werkelijkheid te maken. Eén moment van onoplettendheid, één woord van een arts, één telefoontje kan je leven compleet op zijn kop zetten.

Ondanks het feit dat ik er vrijwel dagelijks mee te maken heb, zijn we geen goede vrienden, de dood en ik. Eerder bekenden van het soort dat elkaar in het voorbijgaan vriendelijk groet, met wat mij betreft de intentie dat het daar ook bij blijft.

Ik zie veel mensen die met overlijden te maken hebben, die hun eigen dood of die van hun dierbaren onder ogen moeten zien. Wat me elke keer wel weer hoop geeft, is dat mensen over een ongelofelijk veerkracht blijken te beschikken en zelfs vanuit het grootste verdriet bijna altijd weer verder gaan met leven.

Contactgegevens

Auteur: Annelies Brinkhuis
E-mailadres: info@anneliesbrinkhuis.nl
Telefoonnummer: 06 46445677
Adresgegevens: Het Oude Veen 24
7364 BZ Oosterhuizen (gem. Apeldoorn)
Website: www.anneliesbrinkhuis.nl

Uitgever: Dirk van de Glind, Morgenland Uitgeverij
Website: www.morgenlanduitgeverij.nl

Wilt u een recensie-exemplaar aanvragen?

Stuur dan een e-mail naar info@anneliesbrinkhuis.nl met in de onderwerpregel het woord 'recensie-exemplaar' en de naam van uw bedrijf of medium. Wij nemen dan contact met u op.